

JAN T'SABBE - Lerarenopvoeder (UAntwerpen)
coördinator van Nieuwsbegrip Vlaanderen.

De slechte leesprestaties van tienjarigen komen niet uit het niets. Of ze nu tien of achttien zijn, leerlingen hebben het moeilijk met hoger tekstbegrip. Het helpt als ze graag lezen, maar hoe trekken we ook leesvaardigheid op?

Leerlingen zitten in een leescrisis, blijkt uit het PIRLS-onderzoek (*DS 6 december*). Vergelijken met 49 andere landen staan de Vlaamse tienjarigen op de 32ste plaats. Tien jaar geleden stonden ze nog achtste. Alle straffe uitspraken ten spijt: deze daling verbergt een complex verhaal van minder leesplezier én verminderde leesvaardigheid. De eindtermpeilingen van de Vlaamse

overheid zeggen dat leerlingen globaal goed scoren voor begrijpend lezen, maar minder voor het 'hogere denkwerk': hoofd- van bijzaken kunnen onderscheiden, bijvoorbeeld. Of informatie uit een tekst kunnen vergelijken met informatie uit andere bronnen. Dat is al jaren een pijnpunt, op alle onderwijsniveaus. Ooit moest dat zich wreken. Maar de Nederlandse tienjarigen blijven netjes op hun plek in PIRLS. Wat doen zij beter?

Nieuwsberichten

Volgens de Nederlandse onderzoekers Roel Van Steensel, Lisa Van der Sande en Lidia Arends scoren leerlingen die weten wat effectieve leesstrategieën zijn, hoger op begrijpend lezen dan leerlingen die dat niet weten. Vijf strategieën springen eruit: voorspellen ('waarover denk ik dat de tekst zal gaan als ik kijk naar de titel, tussenkopjes, foto's...'), zichzelf vragen stellen tijdens het lezen, onduidelijkheden ophelderen, verbanden leggen en samenvatten. Ook schematiseren is een strategie die tot beter leesbegrip kan leiden. Vlaamse leerlingen werken ook met leesstrategieën, maar niet altijd met de juiste of niet met plezier.

De goede combinatie vinden we mogelijk in 'Nieuwsbegrip', suggereren Van Steensel en co. Die methode bestaat al twaalf jaar en wordt in 6.500 Nederlandse scholen gebruikt. Leerlingen krijgen wekelijks een nieuwsartikel: zwakke lezers krijgen makkelijkere teksten, sterke moeilijker. Ze beslissen mee waarover de tekst zal gaan. Daarbij oefenen ze de leesstrategieën. In de klas lezen ze samen en zelfstandig. De taken motiveren, geven vertrouwen en geven leerlingen zicht op hun vorderingen. Als leerkrachten goede instructies geven over leesstrategieën, heeft dat een positief effect op begrijpend lezen. In Vlaanderen werken sinds kort 300 scholen met de Vlaamse versie van Nieuwsbegrip. Misschien moet PIRLS die ook onder de loep nemen.